

Pels Alps Marítims

Text i fotos: Josep M. Sala

Després d'una estada a la vall Stura en ocasió d'un ral·li d'esquí organitzat pels nostres amics italians del CAI de Torí, em van quedar ganes de fer-hi una visita a l'estiu i endinsar-me en una de les fondes valls que, en direcció sud, s'enfilen fins a la frontera amb França, al llindar del parc nacional francès del Mercantour.

*Des del Tenibre.
Llac de Rebouns.*

Carena del Ténibre.

L'ocasió va presentar-se l'estiu del 2006. D'una manera molt plaent, al meu parer, els meus companys serien els meus fills, en Josep i l'Anna amb el seu marit, en Kevin, i la seva filla, la Clara, que van voler acompanyar-me.

Inici de l'itinerari

De Pietraporzio (*Peirapuorc* en llengua occitana, encara força viva a la vall), vàrem pujar per una bona pista fins al pla de la Regina (1.461 m). Aquí calia deixar el cotxe, ja que, encara que la pista continua amunt, no és permès el pas de vehicles. Començava una pujada no gaire forta, però sostinguda, que ens duria fins al refugi Zanotti, un petit refugi del CAI que no està guardat –cal demanar-ne la clau a Pontebardo i deixar-hi algun document d'identitat. La cara del guarda, en veure d'on som, va ser de sorpresa –segurament mai no havia vist cap català per aquells verals.

Emprenem la pista que s'enfila per un bosc frondós, barreja de pins faigs i arbres de fulla caduca, amb un torrent que canta, alegre, al costat. La tarda va de baixa i pel cel uns nuvolots posen una nota d'inseguretat al temps de demà. Pas rere pas, desgranant records llunyans d'altres moments semblants, anem fent camí. El bosc s'aclareix i entrem en un replà ocupat per un petit estanyol, el de Laurancel, i

al fons, elevat sobre un esperó rocós, es veu, entre pins, el refugi. Passem pel peu d'un faig monumental –*lou merze gros*– i arribem al trencall que, deixant la pista que continua fins a la collada propera a una antiga fortificació (Passo Sottano delle Scolettas), s'enfila per un corriol fins al refugi. El temps s'ha aclarit i les últimes llums del dia ens donen la benvinguda. Obrim i prenem possessió del refugi. Estem sols i res no trenca la pau del moment. El refugi està net i endreçat; una sorpresa agradable. Una mica de llenya ens permet encendre una estufa. Hi ha llum elèctrica, fornida per plaques solars, i aigua corrent en una petita i ben equipada cuina amb fogons de gas i tots els atuells necessaris per passar-hi una estada agradable i còmoda. En dues cambres, no gaire grans, hi ha les lliteres equipades amb matalassos i mantes. Tot net i polit. I al menjador, on l'estufa escampa una agradable escalforeta, uns bancs i unes taules ens permeten fer un sopar calent i reparador. L'estada al refugi Zanotti serà, des d'ara, un record molt agradable. És evident que en llocs molt transitats cal que hi hagi refugis grans que ofereixin tota mena de serveis i comoditats, però la pau i el contacte amb la natura viscuts en un refugi petit o en una cabana perduda en qualsevol racó de muntanya no té preu, et fa reviure els temps en què anar a muntanya era un privilegi de pocs.

Cap al cim de Ténibre

Les primeres llums del dia ens troben a punt de marxar. Tanquem el refugi i el petit sanitari annex i ens assegurem que tot està en ordre. Cal baixar a trobar la pista i aviat un rètol ens indica el camí per anar al pas i al cim de Ténibre. Fa un dia net i el sol il·lumina un paisatge que, cap al nord, més enllà de la vall que vàrem pujar ahir, es perd en unes altes carenes, i, al sud, damunt mateix dels nostres caps, uns drets pendents de pedra vermellosa s'enfilen fins a un cim coronat per una creu que brilla al sol. El caminet s'enfila decididament en múltiples llaçades pel dret vessant entapissat per tota mena de flors. Arribem a un replà i entrem en una vall que és un immens pedregar, al fons, a la carena, un tall que deu ser –suposem– el pas de Ténibre i, a la seva esquerra, una aresta escairada que s'enfila fins al mateix cim. Miques de neu, restes d'una rufagada s'arrapen a les fondes canaletes. Amagat enmig dels blocs de la tartera, un petit llac, el de Mongioie, és una nota de vida en aquest desolat món mineral. Un xic per damunt del llac, una altra caserna abandonada recorda guerres passades. El caminet, ben marcat, va guanyant altura i apropant-se a la carena que tanca la vall. De sobte, un magnífic mufló apareix pasturant les escasses herbes del pedregam. La Clara, que té una flaca irresistible per tota mena de bestiar, intenta acostar-s'hi; la bèstia gira cua tranquil·lament i s'enfila, sense cap pressa, costa amunt.

Poc després, un petit ramat d'isards creua el camí i baixa al fons de la torrentada. Un d'ells deu estar ferit o malalt i s'estira sobre una pedra; els altres el vigilen i quan el malalt –ço vell?– s'aixeca tornen a marxar tots junts i es perden en el mar de pedres.

El camí ataca el pendent del coll i es desdibuixa. El terreny és ingrat, cal fixar bé els peus perquè tot es desfà i tira avall. La Claretta està cansada, té nou

El caminet s'enfila decididament en múltiples llaçades pel dret vessant entapissat per tota mena de flors. Arribem a un replà i entrem en una vall que és un immens pedregar

Refugi de la Valmasque.

anys i hem fet 800 m de desnivell. Ella i el seu pare tiren avall. M'hauria agradat que ens haguéssim pogut abraçar tots al cim, però quan la muntanya imposa la seva raó, cal obeir-la.

Ens costa trobar el rastre en aquest terreny esmicolat. A la dreta, sembla que una traça duu fins a una petita construcció militar, però allà una paret vertical impedeix arribar a l'aresta. Trobem el camí per l'esquerra. Amb la cura de no organitzar una allau de pedres, arribem al coll. Possiblement, anys enrere, una canal de neu feia el pas més fàcil. Som a la frontera i se'ns obre un món desconegut. El mapa diu que la vall que tenim als peus és la de Tinée, i el llac de damunt nostre, el de Fer. Per sobre d'aquesta vall es veuen les pistes d'esquí de Val d'Auron. El temps s'ha embolicat i negres nuvolades cavalquen pel cel, les boires llepen els cims més alts, per sort el

nostre objectiu, el Mont Ténibre, n'està net. Un flanqueig cap a llevant, per un terreny planer, com una petita vall suspesa al flanc de la carena, ens acosta a l'aresta que s'enfila al cim. Fotos, no pas gaire antigues, mostren que aquesta valleta estava colgada per la neu —de la qual avui no queda ni rastre— que encoixinava la duresa de la pedra. Enfilem el dret pendent i en pocs minuts som al cim (3.031 m), on hi ha una gran creu de fusta que els muntanyencs han respectat sempre.

El panorama és, avui, mig amagat per les boirades, sobretot cap al cantó italià. S'endevina, però, el massís de l'Argentera que, amb 3.297 m, és el punt més elevat dels Alps Marítims. Cap al NO, la serralada s'estira guanyant alçada cap als cims de l'Ubaye i el Queiràs; i cap al SE, puntes que sobrepassen poc els 3.000 m van a la recerca de la Mediterrània. Sota

el cim, crida l'atenció el llac de Rebouns, amb un refugi del CAF a les vores que facilita l'ascensió als cims trencats de l'Ischiator i del Corboran. Uns trons llunyans ens apressen a marxar, no sense recordar que 36 anys enrere vàrem fer el cim del Mont Clapier, el primer tresmil venint del mar, amb el meu fill Josep. És un cim de la mateixa carena on som ara però cap a l'extrem de llevant. Aquell estiu tenia programat de fer el Mont Viso, però abans volia conèixer els Alps mediterranis i fer un xic de turisme amb la família. Des de la Costa Brava ens vàrem endinsar per la vall de Casterine camí del refugi de Valmasque i vàrem deixar el cotxe en un aparcament al final de la carretera asfaltada. El refugi, propietat del CAF, era petit i no gaire còmode, però hi havia un bon ambient de muntanya. Posteriorment va ser modernitzat i engrandit.

Al cim del Ténibre.

A l'esquerra, al Mont Clapier.

Canal de pujada al Clapier.

Al Pas de la Fous. Mont Bego al fons.

Camí al refugi Zanotti.

El Mont Clapier

El dia següent vàrem sortir, en Josep i jo, cap al Mont Clapier, terreny granític semblant al Pallars. Deixem el llac Vert i el refugi bastit a la vora i ens enfilem cap al pas de la Fous. En guanyar alçada, la vista s'estén per damunt dels llacs Valmasque, Vert, Noir i Basto, ja als peus de la collada de Valmasque que dona

entrada, cap al sud, a la Val-des-Merveilles i els seus milers de pedres gravades amb signes cabalístics, als peus del Mont Bégo, de resonàncies mitològiques. Passem el pas de la Fous i, amb un flanqueig, ens situem sota una canal plena de neu que ens obliga a posar-nos els grampons. En aquell reulat 1970 la neu era molt més abundant que en l'actualitat. Ara la pujada deu ser tan empipadora com la del pas del Ténibre. Acabada la canal, amb pocs passos som al cim (3.045 m). Fa força bon temps i el panorama s'estén en tots sentits. Amb els anys aniré coneixent els noms dels cims i podré petjar-ne alguns. Aquest afany de conèixer i trepitjar terrenys nous és el que ens dóna corda i vida als qui estimem la muntanya.

Sota els peus de l'estimbada cara NE, hi jeu un petita gelera. Possiblement ara ja no deu ser-hi. La satisfacció de tenir al costat un fill que frueix tant com tu mateix de la muntanya no és fàcil d'explicar.

Deixem passar l'estona; hem de marxar, però com que encara no en tenim prou, empenem la pujada a un cim sobre el pas de la Fous, el Viglino (2.916 m), que ens ofereix una bona perspectiva del Clapier i la seva cara NE. Diem adéu a les terres italianes i javall!, que al refugi ens espera la família.

Al cim del Ténibre s'ha fet viu aquest record i m'he permès fer-vos-en participar. L'Anna i en Josep em criden i torno al present. Deixem el cim i retornem al pas de Ténibre. La baixada és fàcil i ràpida, ja que seguim els rastres de la pujada: el pedregar immens, les morrenes quietes on les van deixar els gels en retirar-se, el llaquet de la Mongioie i el caminet florit que ens deixa al peu de la pista que puja al pla de la Regina. Dalt del seu racó, voltat de pins, veiem el refugi amb molta jovenalla al voltant. Avui l'estada no ha pogut ser més idíl·lica. Comencem la llarga davallada fins al pla on tenim el cotxe aparcad.

Han estat uns llargs 1.600 m de desnivell i les meves cames, que ja no són les que van pujar al Mont Clapier, se'n ressentien, però el desig de conèixer un nou paratge dels Alps, aquest cop els Marí-tims, s'ha fet realitat i això és prou premi.

Companyia de guies del Centre Excursionista de Catalunya

1

SERVEIS DE PROFESSIONALS PER A TOTA MENA D'ACTIVITATS DE MUNTANYA

- Excursionisme d'estiu i d'hivern (raquetes de neu)
- Alpinisme i escalada (roca, neu, cascades)
- Esquí fora de pista, esquí de muntanya
- Descens de glaceres
- Vies ferrades
- Activitats per a nens i nenes
- Expedicions

2

CALENDARI ESTABLE D'ACTIVITATS

- Bateig d'escalada en roca a Montserrat (14 de maig)
- Iniciació a l'alpinisme a Chamonix (3-7 de juliol)
- Monte Rosa. Punta Gnifetti (26-30 d'agost)
- Mont Blanc (1-5 de setembre)
- Via ferrada (29 d'octubre)

3

ACTIVITATS A LA CARTA

Per fer qualsevol tipus d'ascensió a una muntanya, la millor fórmula és la contractació particular d'un guia, per dur a terme els teus projectes, segons les teves expectatives.

4

MUNTANYES DEL MÓN

Preparació, acompanyament i guiatge a trescs, ascensions i expedicions d'arreu del món.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

Centre Excursionista de Catalunya
Paradís, 10 i 12 / 08002 Barcelona
Tel. 933 152 311
www.cec.cat
companyiaguies@cec.cat

Joan Jover
Tel. 933 470 269
www.geocities.com/joanjovergarcia
jjover@mesvilaweb.cat

